

TUNTOSARVI

Selkolehti

• helmikuu 2/1991

TALVISÄÄSSÄ

*Taivaan peittää lumipilvet,
talvipilvet.
Tuulenpuuska pilvet hajoittaa.*

*Lumituisku valkovaipan
maahan levittää.
Pakkasherra kurittaa
luontoa ja ihmistä.*

*Lumi narskuu kengän alla,
viluttaa ja puistattaa.
Puiden oksat käpertyvät,
maasta vain ne turvan saa.*

*Nipistelee poskia,
sormia ja varpaita.*

*Leudon tullen lämpö saa,
elinvoimat virkoaa.*

Vieno Hyttinen

*Kuukauden kasvo: Helvi Sipilä
Hänestä lisää sivulla 6.*

TUNTOSARVI

Helmikuu n:o 2/1991
17. vuosikerta

Julkaisija

Suomen Kuurosokeat ry
Ilmestyy 11 kertaa vuodessa
iso- ja pistekirjoituksella
sekä äänikasettina.

Päätoimittaja

Leena Turunen

Toimittaja

Raili Karisaari

Toimitus, tilaukset ja osoitteenmuutokset

Mäkelänkatu 52 A
00510 Helsinki
Puhelin: 90-39604 677

Painopaikka

Vammalan Kirjapaino Oy
PI 92
38201 Vammala

Tilaushinta

Kuurosokeille lehti on maksuton.
Muut: 150 mk/12 kk

Sisällys

Hyvät lukijat	
Mistä rahaa kerhojen toimintaan ..	2
Terveisiä Amerikasta	4
Naistenpäivä on kuin koulun kevätjuhla	6
Ville 50 vuotta	8
Tuntosarvi vieraili Turussa	10
Viittova joulupukki	13
Pertti — pistelehden tekijä	14
Kuurosokeiden kommelluksia	15

Takakansi: Talvisäässä
Runo: Veino Hyttinen
Kuva: Mikko Tiittanen

Seuraava lehti ilmestyy 15.3.1991

PÄÄKIRJOITUS

Mistä rahaa kerhojen toimintaan?

Kuurosokeiden kerhot ovat toimineet Suomessa vasta muutaman vuoden. Toiminta on ollut vilkasta joka puolella. Kerho on hyvä asia.

Mutta kerhot tarvitsevat rahaa yhteisiin retkiin, kerho-opiskeluun ym. toimintaan. Mistä kerhot voivat saada rahaa?

Täällä Oulussa kerhomme on pieni. Olemme pitäneet yhteiset joulumyyjäiset kuurojen ja huonokuuloisten paikallisyhdistysten kanssa. Tulokset ovat olleet hyviä.

Toinen tapa on pyytää rahaa paikallisilta hyväntekeväisyysjärjestöiltä. Uskon, että he mielellään avustavat, kun kuulevat, että tällainen kerho on paikkakunnalla.

Tärkein rahoituslähde kotikunta

Tärkein tapa on kuitenkin pyytää toiminta-avustusta kunnalta. Oulun kuurosokeiden kerholla on myönnetty tälle vuodelle rahaa 1600 markkaa ja olemme siitä hyvin iloisia.

Nyt voi joku ihmetellä, kuinka olemme saaneet avustusta, kun kerhoja ei voi virallisesti rekisteröidä yhdistysrekisteriin.

— Asiahan on todella niin, että kerho ja yhdistys ovat kaksi eri asiaa. Yhdistys pitää rekisteröidä ja sillä pitää olla puheenjohtaja ja muut toimihenkilöt, ja sen pitää noudattaa tarkasti yhdistyslain sääntöjä.

Oulun kuurosokeiden kerhoa ei siis voi rekisteröidä, eikä siihen ole mitään tarvettakaan. Me valitsemme joukostamme kerhonvetäjän, rahastonhoitajan ja sihteerin eli välttämättömät toimihenkilöt.

Oulussa vammaisjärjestöjen asioita hoitaa sosiaalitoimisto. Olen käynyt siellä keskustelemassa kerhomme vaikeuksista. Viranomaiset ovat tiukoista säännöistään huolimatta ymmärtäneet kerhomme vaikeudet ja avustaneet kerhotoimintaa.

Virastossa kyllä vaadittiin, että tuomme joka vuosi nähtäväksi kerhomme toimintakertomuksen sekä kaikki laskut ja pankkisaldot edellisiltä vuosilta.

Tiedottaminen auttaa tässäkin asiassa

Kuurosokeus tekee ihmisen toiminnan erittäin vaikeaksi. Sen vuoksi kuurosokeat eivät pidä kovin suurta meteliä itsestään. Olemme myös lukumääräisesti hyvin pieni vammaisryhmä. Meistä tiedetään hyvin vähän siellä, missä päätetään paikallisten vammaisjärjestöjen toiminta-avustuksista.

Kuurosokeilla on täysi oikeus saada rahaa kerhotoimintaan siinä, kuin muillakin järjestöillä. Koska kuurosokeista tiedetään niin vähän, olisi hyvä jos kerhot kutsuisivat omiin tilaisuuksiinsa esim. paikallisen vammaisneuvoston puheenjohtajan tai muun jäsenen. Vammaisneuvoston tehtävään on palvella kaikkia vammaisjärjestöjä tasapuolisesti; niin myös kuurosokeita.

Onnea ja menestystä kerhoille

Olen puhunut paljon rahasta ja se on mielestäni oikein. Tärkeintä on kuitenkin on itse kerho ja sen toiminta. Saamme tutustua toisiimme ja oppia kommunikaatiotapoja sekä suunnitella yhdessä omaa kerhotoimintaa.

Oulun kerhon puolesta toivotan kaikille Suomen kuurosokeiden kerhoille onnea ja innostusta alkaneena vuotena. ■

Pekka Juusola

Terveisiä Amerikasta

Pienenä tyttönä luin kirjan Helen Kelleristä. Nyt sain vieraila Helen Kellerin nimeä kantavassa laitoksessa, USA:ssa. Vierailu herätti monia ajatuksia ja tunteita.

Pieni mustaihoinen poika tarttui käteeni. Hän laittoi peukalonsa huulieni eteen ja pikkusormen kurkun päälle. Poika halusi, että puhun ääneen. Sormiaakkosilla selvitimme nimet. Erilainen ihonväri oli hämmentävä kokemus, mutta kosketus tuntui mukavalta, lämpimältä.

Vammaiset yhdessä.

Helen Keller-keskuksessa monivammaiset kuurosokeat olivat yhdessä muiden kuurosokeiden kanssa. Kaikki auttavat toisiaan. Muutamia kuurosokeita on myös työssä keskuksessa.

Laitos on rakennettu 1968. Sen ympärillä on suuri puisto. Monet kuurosokeat rakastavat luontoa, se rauhoittaa ja luo turvallisuutta. Minä tunsin, että Luoja oli läsnä siellä puiden keskellä. Ympärillä oli vihreitä nurmikenttiä.

Joulukuu, eikä vielä lunta

Eräänä päivänä kävelin puiston ympäri. Katselin puutarhaa, jossa puut ja pensaat, kukkaset sekä ikivihreät kasvit oli istutettu neljän muotoon. Keskellä oli penkkejä, joilla oli mukava istuskella.

Aurinko, kesä, kukkivat kukat ja tuoksut tuntuivat nenässä. Jokainen kasvi oli merkitty isokirjoituksella ja pisteillä.

Pyöreän lammen ympärillä oli kaide. Kävely lammen ympäri oli turvallista. Talvella lampi saa jääpeitteen.

Puiston kävelyradalla oli kiipeilytelineitä sekä muita kuntoiluvälineitä. Ajattelin, että istumme liikaa sisällä. Jokaisen pitäisi päästä ulos, kokea ja oppia uusia asioita.

Hyvä ilmapiiri ilahdutti

Minun mieleeni jäi erityisesti Helen Keller-keskuksen ilmapiiri, henki, ihmisten tapa kohdata toisensa. Työntekijöiden ja asiakkaiden lämpimät suhteet saattoi nähdä silmillä ja tuntee sydämellä.

Ilot jaettiin; kun joku sai joulupukilta uudet lapaset, sitä juhlittiin yhdessä. Tai kun saa pukin kontista uuden pipon, vaikka entinen pipo on vielä hyvä. Juhlamme joulupukki ja muori olivat kuurosokeita, tontut monivammaisia. Kaikki sujui kuten pitikin.

Joulujuhlan lisäksi vietettiin yhtenä päivänä juutalaisten Hanukajuhlaa, toisena päivänä taas toista uskontoa tunnustavien juhlaa. On tärkeää että suvaitsee ja kunnioittaa toisten arvoja ja tapoja.

Helen Keller-keskus

Keskus palvelee koko maata, sen kymmeniä osavaltioita. Se pitää tilastoja kuurosokeista, palkkaa ihmisiä tekemään työtä kuurosokeiden hyväksi sekä kouluttaa heistä eri alojen asiantuntijoita.

Keskus kokoaa alan tietoa, kehittää ja jakaa sitä tarvittaessa. Se valmistaa myös paljon tiedottavaa aineistoa.

Minulle jäi se kuva, että laitos on opiskelupaikka, jossa voi harjoitella jokapäiväisiä elämisen taitoja. Siellä voi oppia aivan uudenlaisia taitoja, jos aikoo siirtyä asumaan uudenlaisiin oloihin. Asiakas päättää siitä itse.

Talossa on eri alojen työntekijöitä: psykologeja, sosiaalityöntekijöitä, opettajia ja muuta henkilökuntaa — puolet enemmän kuin asiakkaita.

Taloon mahtuu 52 asiakasta

Erityistä huomiota kiinnitetään kommunikaatiotaitoihin. Yhdessä mietitään myös keinoja tulla toimeen niiden kanssa jotka eivät osaa kuurosokeiden kommunikatiomenetelmiä.

Helen Keller-keskuksen asukkaat asuvat 2–3 henkeä yhdessä. Viittomakieltä osaavan kanssa voi asua sellainen joka ei vielä osaa viittoa. Yhteistyö kehittyy myös näin.

Toivokaamme, että saamme Suomeen joskus oman toimitalon. Silloin työmme kehittyy entisestään. Mutta on hyvä nähdä myös miten muualla tehdään tätä työtä.

Lopuksi vielä hyvä ajatus: Helen Keller on sanonut: »Kun he vielä miettivät ettei se ole mahdollista, se on jo tehty.» ■

Pirkko

Helvi Sipilä:

»Naistenpäivä on kuin koulun kevätjuhla»

Kansainvälinen naistenpäivä on 8. maaliskuuta. Naistenpäivää vietettiin jo vuosisadan alkupuolella. Yhdistyneet kansakunnat otti naistenpäivän ohjelmaansa naisten vuonna 1975.

Helvi Sipilä on ollut YK:n palveluksessa ja tarkkaillut läheltä naisten aseman kehitystä maailmassa. Vaikka hän on jo jättänyt työnsä YK:ssa, hän keskustelee edelleen mielellään naisten asemasta.

Kun tapaan Helvi Sipilän, on kansainväliseen naistenpäivään aikaa vielä kuukausi. Hänen mielestään naistenpäivä on kuin koulun kevätjuhla. Silloin tarkastellaan, onko vuoden aikana tapahtunut kehitystä.

— Naistenpäivän merkitys on suuri, Helvi Sipilä pohtii. — On hyvä, että kerran vuodessa pysähdytään miettimään naisen asemaa. Naistenpäivä saa erilaiset valtiot toimimaan yhdessä.

Naiset ja miehet eivät ole kaikissa asioissa tasa-arvoisia. Talouselämässä naisilla ei ole vieläkaan samanlaisia oikeuksia kuin miehillää.

Naisten palkat ovat keskimäärin pienempiä kuin miesten, eikä kotiötä pidetä arvossa. Myös opeuksessa naiset ovat huonommassa asemassa kuin miehet. Monissa maissa tyttöjä ei esimerkiksi opeteta lukemaan.

Lukutaito — kehityksen perusta

— Kaikkien ihmisten pitäisi oppia lukemaan, sillä lukutaito on kaiken kehityksen perusta. Varsinkin naisten pitäisi osata lukea, sillä he ovat usein omien lastensa ensimmäisiä opettajia, Helvi Sipilä korostaa.

Paljon on saatu aikaan. Naiset saavat melkein kaikissa maissa äänestää. Naiset ovat yleensä miesten kanssa tasa-arvoisia oikeuden edessä. Helvi Sipilä on iloinen tapahtuneesta kehityksestä. Hän luottaa järjestelmälliseen toimintaan, jossa valtiot ovat mukana. Mitään muutoksia ei kyetä tekemään, jos valtiot eivät ole toiminnassa.

Samana päivänä kun tapaan Helvi Sipilän, on Persianlahden sota alkanut. Olisiko maailmantilanne toisenlainen, jos valtioiden johdossa olisi enemmän naisia?

— Uskon, että olisi, Helvi Sipilä vastaa. Uskon, että naisjohtajat haluaisivat rauhallisemman maailman. ■

Johanna Hytönen

Nainen, joka loi kansainvälisen uran

Helvi Linnea Sipilä (os Maukola) syntyi Helsingissä 1915 ja vietti lapsuutensa Maukolan sukutilalla Kärkölässä. Helvi Sipilä pääsi ylioppilaaksi Lahdessa 1933 ja suoritti oikeustieteiden kandidaatin tutkinnon Helsingin Yliopistossa 1939.

Helvi Sipilän toiminta YK:ssa eli Yhdistyneissä Kansakunnissa alkoi 1960. Hän oli — naisen asemaa tutkivan komitean jäsen 1963—66, komitean puheenjohtaja 1967

— YK:n yleiskokouksen Suomen komitean jäsen 66—71.

— 1972 valittiin ensimmäisenä naisena maailmassa YK:n apulaispääsihteeriksi ja toimi tehtävässä vuoteen 78 asti.

— 1974 YK: pääsihteeriksi Kurt Waldheim nimitti hänet YK:n kansainvälisen naisten vuoden ja maailmankonferenssin pääsihteeriksi.

Helvi Sipilän muita suuria tehtäviä ovat olleet

— Suomen Partiotyttöjärjestön johtaja 52—69

— Naisjuristien puheenjohtaja 54—56

— Kansainvälisen Zonta-järjestön (hyväntekeväisyys-järjestö) varapuheenjohtaja 66—68

Suomen Pakolaisapu ry:n puheenjohtaja 65—72.

Varatuomari Helvi Sipilä oli Liberaalisen Kansanpuolueen presidenttiehdokas 1982.

Ville 50 vuotta

Pian oli koossa lähes 100 henkeä. — Palokunnan talo pitää varata, Ville ja Maikki päättivät.

Suolaista ja makeaa

Suolaiseksi karjalanpiirakoita ja lohivoileipiä, Ville toivoi. Mutta Maikilla, vaimolla, oli parempi idea. — Entäs jos suolaiseksi tarjotaan hyvää keittoa? Lihakeitto tai hyvä lohikeitto kelpaavat juhlaruoaksi. Keiton kanssa voi tarjota karjalanpiirakoita sekä erilaisia juustoja.

Maikin sisko lupasi tulla sopan keittäjäksi. Hän arvioi, että keittoa kuluu 50 litraa, eli puoli litraa henkeä kohti.

Naapurin rouva ilmoitti leipovan sa piirakat. Näin Maikille jäi makeitten leivonnaisten teko. Neljä suurta täytekakkua 100 hengelle riittää, jos lisäksi on rusinapullaa ja pikkuleipiä.

Juhlapäivän aamu

Ville nukkui yön huonosti. Jotakin hän aavisti, että kaverit tulevat anivarhain laulutervehdykselle. Kuuden aikaan pojat olivat ikkunan takana ja kajauttivat komeasti »Metsämiehen laulun».

Äkkiä vaatteet päälle. Villen uusi hermenharmaa puku odotti präsättynä, kengät oli lankattu juhla-kuntoon. Maikin ostama viininpu-nainen silkkisolmio kaulaan ja vielä taskuliina, valkoinen, kuten paitakin.

Päivä oli yhtä ovikellon soittoa. Kukkakaupan lähetti ja sähkösa-nomien tuoja vierailivat monta ker-taa päivän aikana.

Ville seisoj ovella ottamassa vas-taan niitä, jotka tahtoivat käydä onnittelemassa sankaria jo heti aamusta.

Laseja kilistettiin, Ville jaksoi ih-meen hyvin, vaikka poskia alkoi jo punottaa. Ne juhlamaljat, ne kuo-huviinit!

Jalalla koreasti

— Kerran elämässä tässä 50 täy-tetään. Nyt syödään, juodaan ja tanssitaan. Ville patisteli (kehoit-ti) vieraita pöydän ääreen ja Maik-ki touhusi mukana. Hän siunasi mielessään naapurin rouvan sekä koko tarjoiluhenkilökunnan. Kun työväkeä on riittävästi niin kaikki sujuu kuin rasvattu.

Oman kylän pelimanni, haitaristi Kalle Issakainen, viritti valssin »Metsäkukkaa». Siinäpä pyörivät viisikymppinen Ville sekä ystävät ja tutut. Steariinilla liukastettu lat-tia luisti niin mukavasti. ■ -LT

En ole matkoilla

*Tervetuloa kahville
Paippisten palokunnantalolle
tiistaina klo 15 alkaen.*

Ville Mutikainen

Joku ilmoittaa viettävänsä syntymäpäiviään matkoilla. Vaan ei Ville. Hän päätti kutsua kerralla kaikki tutut ja ystävät. — Sittenpä hän eivät ainakaan puhu takana päin, että olen saituri, joka ei raaski tarjota ystävilleen kahvikupillista, Ville ajatteli.

Villen emäntä, Maikki, pyöri Villen ympärillä ja pärpätti (puhui nopeasti). Puhe tuli nopeammin kuin ajatus. — Apua, pitäisikö kutsua vieraat kotiin tai varata varmuuden vuoksi kylän ravintola tai peräti palokunnantalo — siellä olisi tilaa panna jalalla koreasti, tanssia haitarin tahdissa.

Maikki otti muutamia tanssiaske-lia ja ynisi (hyräili) jotain »Saarenmaan valssia». Sormet kävivät vikkelästi, kun hän laski vieraitten lukumäärää. Sukulaiset, kyläläiset, metsästyskaverit, postimerkki-kerholaiset, kesänaapurit. Armeijakaveritkin pitäisi kutsua, Maikki muistutti.

Vas. Lions Clubin edustajat Kari Suominen, Juhani Laaksonen, aluesihtööri Teija Lipponen sekä Iris Alkio.

Turun Leijonat avustavat kuurosokeita

Tammikuussa Turun kuurosokeiden kerho sai mieluisia vieraita.

Lions Club Turku-Pohjola luovutti Turun alueen kuurosokeille 30 000 markan avustuksen. Rahat ovat Leijonien Punainen Sulka -90 -kampanjasta.

Juhlava luovutustilaisuus oli tammikuun 16. päivänä kerhon koontumispaikassa, näkövammaisten kerhotilassa.

Paikalle saapuivat Lions Club Turku-Pohjolan presidentti Juhani Laaksonen sekä veljet Kari Suo-

minen, Aatos Lehtonen ja Mauno Anttila.

Suomen Kuurosokeiden puolesta lahjoituksen otti vastaan aluesihtööri Teija Lipponen.

Rahat kuurosokeiden kommunikointiin

Lahjaraha käytetään kuurosokeiden kommunikaatio-mahdollisuuksien parantamiseen. Turun kerholle hankitaan langaton induktio. Laite toimii, kuin normaali induktiosilmukka, mutta siinä ei ole johtoja. Laitetta voi kuljettaa mukana ja sitä voi käyttää esimerkiksi ryhmämatkalla. Puolet lahjoituksesta käytetään induktion hankintaan.

Turun Kristillisellä opistolla järjestetään maaliskuun aikana kommunikaatiokurssi. Kurssilla opetel-

laan tulkin käyttöä ja viittomakieltä. Viiden päivän kurssille pääsee kymmenen kuurosokeaa. Kurssin kustannukset maksetaan Leijonien lahjoittamasta rahasta.

Punainen Sulka -90

Lions Club Turku-Pohjola on yksi Turun alueen »Leijonista». Clubin presidentti on Juhani Laaksonen. Hän kertoo ryhmänsä toiminnasta.

— Turku Pohjola on toiminut 15 vuotta. Meitä on siellä 35 veljeä. Itse olen ollut mukana vuodesta -76 lähtien.

— Leijonien valtakunnallinen Punainen Sulka -90 keräys alkoi maaliskuussa. Ensin myytiin sulkatauluja yrityksille. Huhtikuussa alkoi sulkien ja sulkatarrojen yleismyynti.

— Samanaikaisesti oli kolme muutakin valtakunnallista keräyskampanjaa ja se jonkin verran haittasi sulkien myyntiä. Ihmiset olivat »väsyneet» keräykseen. Keräyksen tuotto jäi jonkin verran pienemmäksi tavoitettamme, Laaksonen totesi.

Aatos Lehtonen, Clubin tiedottaja on sitä mieltä, että Punainen Sulka -keräys on aikansa elänyt. Nyt on keksittävä uusi keräystapa. Mauno Anttilan mielestä keräys oli miellyttävä tehtävä. — Minulla on paljon tuttuja yleisön joukossa ja se auttoi paljon myynnissä. ■ -RK

Onko vammaisen hyvä olla Turussa?

Miten Turku on järjestänyt vammaistensa palvelut?

Tunnetaanko kunnassa kuurosokeiden tarpeet? Ovatko asiakkaat tyytyväisiä Turun sosiaaliviraston palveluihin?

Tuntosarven toimittaja vieraili Turun sosiaalikeskuksessa. Siellä johtava sosiaalitarkkailija Birgitta Huurre ja sosiaalitarkkailija Marja-Leena Halme kertoivat, mitä tarjottavaa Turun kaupungilla on kuurosokeille.

Ovatko tulkkiasiat järjestyksessä Turussa?

— Tulkkipalvelu Turussa toimii siten, että me annamme kuurosokealle vammaispalvelulain edellyttämän määrän tulkkitunteja vuodessa.

— Meillä on toimistossa yksi viittomakieltä osaava henkilö. Viittomakielen tulkin virka ei kuulu lähivuosisuunnitelmiin.

— Ulkomaan matkojen kohdalla harkitsemme jokaisen tapauksen erikseen, voimmeko korvata tulkikustannuksia.

Mitä kuljetuspalveluja kaupunki tarjoaa?

— Kuljetuspalvelut olemme järjestäneet siten, että vammaisille myönnetään 10 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa. Käytössämme ovat taksisetelit, joista henkilö itse maksaa 6 markkaa. Käytämme myös invatakseja.

»Tarvitseeko vammaisen tiskikoneen?»

— Tiskikone ja mikroaaltouuni kuuluvat sellaisiin kodinvarusteisiin, joiden korvaaminen harkitaan jokainen tapaus erikseen. Niiden tuottama hyöty ratkaisee. Korvaamme kodinkoneiden hinnasta 50 prosenttia, jos vammaisen niiden avulla selviytyy jokapäiväisistä arkiaskareista.

Mitä tarjoatte vammaisille vapaa-ajan viettoon?

— Meillä on pieni määräraha, jolla voimme kustantaa noin 10—15 vammaiselle vapaa-ajan avustajan 40 tunniksi kuukaudessa.

— Kaupungin liikuntatoimisto järjestää erilaisia liikuntatilaisuuksia erityisryhmille. Lisäksi Turussa toimii vammaisten monitoimikeskus, jossa voi harrastaa kaikenlaista.

Mitä tulevaisuus lupaa Turun vammaisille?

— Tulevaisuuden tärkein asia on palveluasumisen järjestäminen. Olemme jo tutkineet, millaista palveluasumista Turun alueella tarvitaan. Tarvitaanko palvelutalo vai kehitämmekö yksityistä asumispalvelua. ■ -RK

Moitteita ja kiitoksia

Iris Alkio on ollut kuurosokeiden yhdistyksessä mukana pari vuotta. Hänellä on ollut lapsesta saakka kuulovamma. 35-vuotiaana hänellä ilmeni näkövamma, joka myöhemmin todettiin Usheriksi. Hänellä on hyviä sekä huonoja kokemuksia kotikaupunkinsa sosiaalipalveluista.

— Haluan antaa kiitosta sekä moitteita Turun sosiaalivirastolle, sanoo Iris. Turun kuljetuspalveluun hän on tyytyväinen. — Olen saanut kuljetuspalvelua niin paljon, kun olen tarvinnutkin.

Sen sijaan apuvälineasioissa olen kokenut, että on oltava itsepäinen ja sitkeä. Ei saa pelästyä ensimmäisestä kielteisestä päätöksestä.

Iris odottaa tulkkipäätöstä

Iris kertoo olevansa väliinputoaja palvelujen saannissa. Hän kuulee vielä selkeätä ja korvaan suunnattua puhetta, mutta vaikeammassa asioissa hän katsoo tarvitsevansa puhetulkkiä. — Tätä eivät viranomaiset tunnu ymmärtävän ja siksi tulkkipäätös viipyy, Iris toteaa.

Samoin on käynyt näkövammaisen kanssa. — Hyvissä olosuhteissa pystyn liikkumaan omin avuin. Mutta huonossa valaistuksessa ja oudoissa olosuhteissa tarvitsen opasta, Iris kertoo. Hän saa käyttää tukihenkilöä 10 tuntia viikossa. Sillä hän sanoo tulevansa vielä toimeen, mutta kuinka kauan?

Aluesihteerin apu tärkeä

Iris on sitä mieltä, että virastossa ei neuvota asiakasta tarpeeksi. Asiakkaalle ei esimerkiksi kerrota, kenen muun puoleen voisi käännyä asiassa, joka ei kuulu juuri heille.

Vammaisen on vaikea yksin saada sosiaalivirkailijoita uskomaan, että tarvitsee apua. Siksi hän pitää aluesihteeristä hyvin tärkeänä. — Monet kuurosokeat ovat arkoja ajamaan yksin omia etujaan. Siksi on tärkeää, että meillä on tukenamme hyvä aluesihteerin. Hänen avullaan asiat hoituvat, Iris sanoo. ■ -RK

Viittova joulupukki

Minulla on kaksi kuulovammaista lasta. Marianne on 6-vuotias ja Juha-Matti 4-vuotias. Joka vuosi menemme joulun viettoon mummolaa, Pohjanmaalle.

Ensimmäisen kerran saimme kokea sen ilon, että meillä kävi joulupukki, joka osasi viittoja. Se oli meille yllätys ja suuri ilon aihe. Jouluhan on lasten suuri ilojuhla. Marianne oli ihmeissään siitä, että pukki osaa viittomakieltä.

Oli ilo katsella, miten lapset pyörivät pukin ympärillä ja innoissaan viittoivat ja nauroivat. Toivon sydämestäni, että lapset aikuisena voivat muistella näitä lapsuuden jouluja.

Joulupukin olivat tilanneet veljeni ja hänen avovaimonsa. Lämmin kiitos heille ja suuri kunniat joulupukille, joka teki lapseni onnellisiksi. ■

Marja-Leena Avila

Pertti esittelee näkövammaisten kohokarttoja Kaija Salekarille.

Pertti — pistelehden tekijä

— Pienenä poikana Pertiltä kysyttiin, mikä hänestä tulee isona. Minusta tulee muusikko, Pertti ilmoitti.

— Näin tapahtui, mutta pian sähköurut vaihtuivat tietokoneeseen. Nyt 41-vuotias Pertti Lindblom tuottaa pistekirjoitusta omassa perheyrittäjänsä.

Pertti on vaaleatukkainen, pitkä ja hoikka. Hän kävelee keskustuomistoon reippain askelin, kaina-

lossaan kasa Tuntosarven pistelehtiä. Pertti Lindblom on syntyperäinen helsinkiläinen. Hän on kasvanut yrittäjäperheessä, ja tottunut jo pienestä pitäen tekemään työtä.

— 13-vuotiaana olin monet kerrat hoitelemassa tanssipaikoilla narikkaa (vaatenaalakkoa), hän kertoo.

— Olen pikkupojasta asti soitellut kitaraa ja muita instrumentteja. Olin 15-ikäinen, kun me koulupojat pistimme kokoon orkesterin (bändin) ja lähdimme keikoille. Soitelimme koulun hipoissa ja myöhemmin vähän suuremmissakin juhlissa. Keikkaelämää kesti kymmenisen vuotta. Siltä ajalta on peräisin tänään tarvittava sorminäppäryys.

Pistelehtiä ja kohokarttoja

Pertillä on noin 16 vuoden kokemus pistekirjoituksessa. Ura alkoi Näkövammaisten ammattikoulussa. Pertti oli siellä oppimateriaalin suunnittelijana neljä vuotta.

— Sen jälkeen valitsin yrittäjän elämän. Vuonna 1980 perustin perheyrittäjäni Hakaniemen torin tuntumaan. Siellä ovat yhdistetyt työ-, versta- ja edustustilani, hän kertoo.

Pertin yritys tuottaa pistelehtiä ja -julkaisuja. Tilaajina ovat kaikki pistekirjoitusta tarvitsevat, mm. kuurosokeat. Toimitan myös pistekirjoitusta pikapalveluna.

Pistekirjoituksen lisäksi toinen tärkeä tuote ovat kohokartat ja niihin liittyvät ohjekirjaset. Karttoja on tehty Helsingistä, Espoosta, Tampereelta, Hämeenlinnasta ja Oulusta. Nyt on työn alla mm. Helsingin Pasilan asema.

Työ harratuksena

Pertti sanoo, että 16 tunnin työpäivä on hänelle samalla myös harrastus.

— Mutta joskus on mukava rentoutua. Silloin kuuntelen musiikkia. Tai kyykin kasvimaalla Kirkkonummella, jossa meillä on sukutila, hän kertoo.

— Vieläkö sormet syyhyävät soittamiseen?

— Olen jättänyt soittohommat pojalleni Jannelle, joka on nyt 16-vuotias. ■-RK

Kuurosokeiden kommelluksia

Hei taas! — Sinne meni joulunpyhät. Nyt oli monta pyhää ja aatot lisäksi.

Aatot ne ovat naisväelle kiireistä aikaa. Ruoatkin on ostettava pyhiksi. Lähdin siis kauppaan loppiaisattona.

Minulla kun on heikon kuulon lisäksi vielä heikko näkökin, niin siellä voi sattua vaikka mitä.

Heitin ostoskassini kärryyn ja menin ensin sekatarapuolelle. Sieltä sitten jatkoin lihapuolelle. Siellä oli oltava tarkkana, että näki oman vuoronsa numeronäytöstä, kun en mitään kuulutusta kuule. Kärryäni en siinä ehtinyt vaihtamaan. Kun sitten piti uudet ostokset heittää kärryyn, niin voi! — kärry oli vaihtunut. Siinä oli ihan vieras kassi.

Pelästyin, että saan kimppuuni myymäläetsivän varkausyrityksestä. Etsin hädissäni omia kärryjäni. Olihan rahakukkaronikin siellä! Vihdoin näin yhtä hätääntyneen naisihmisen työntävän kassillani lastattua kärryä minua kohti.

Selvisi se sitten anteeksipyyntöjen aikana, kenelle mikäkin kärry kuului. Mutta vieläkö en tiedä, kumpi meistä ensin vei väärän kärryn: Kyllä saa olla varuillaan, ainakin tällainen, jonka hoksottimet ovat tavallista heikommat. — Heleää helmikuuta! ■

Hilkka Nieminen